

WELKE MENSELIJKHEID VOOR WELK DIENSTWERK?

Het belang van de menselijke vorming in de voorbereidingsweg naar het priesterschap

Conferentie van Mgr. Giovanni Carrù
Ondersecretaris van de Congregatie voor de Clerus
Maandag 4 mei 2009

Eerwaarde Mgr. Rector,
Eerwaardige medebroeders in het Priesterschap,
Beste Seminaristen,

ik verheug me om hier vandaag met u te zijn, om samen naar deze fundamentele dimensie van de vorming te kijken, waarvoor jullie Superieuren en Spirituele begeleiders verantwoordelijk zijn, door de Kerk bekleed voor deze gevoelige opdracht om jullie naar het priesterschap te begeleiden, maar waarvan jullie de hoofdrolspelers zijn, met jullie rede en vrijheid, de zuilen van de menselijke vorming.

Boven alles wil ik jullie bedanken voor jullie aanwezigheid hier en nu. Deze aanwezigheid is noch clichématig, noch een verplichting; jullie gezichten zijn laten de voorliefde zien die jullie hebben voor de Ene, die elk van jullie een onuitputtelijke aandacht heeft gegeven en die jullie gefascineerd heeft, afzonderlijk en telkens opnieuw, die jullie weerstand gewonnen heeft en die jullie tot heden volgen; jullie zijn vandaag voor mij het gelaat van Christus, daarom dank ik jullie van harte en ik verzeker, vanaf nu, jullie mee te nemen in mijn gebed!

De tijd van de vorming op het Priesterschap is een “heilige” tijd, werkelijk uniek en onherhaalbaar, waarin het fundament van de hele toekomst ligt; het is de tijd waarin de Heer jullie roept zodat jullie met Hem zullen zijn, *voor en met oog op Zijn buitengewone missie*, die hij heeft willen delen met eenieder van jullie (Mc. 3,13-15). Deze jaren zijn in principe geen tijd van culturele voorbereiding, waarvan, gewoonlijk, in hoge mate seminaristen zich mee bezig houden en zich zorgen over maken – ik kan me voorstellen dat voor enkele van jullie de examens voor de deur staan,
...

[eind p.1]

... daarom wil ik jullie succes wensen om de vruchten te plukken van het werk en ik adviseer jullie je volledig in te zetten, zodat in elk geval de intellectuele vorming een fundamenteel en vervolgens een onherstelbaar aspect vormt voor de priestervorming. Evenmin constitueren ze een zeker “bewijs van weerstand”: er wordt jullie niet gevraagd “to!” te betalen om de kerkelijke grens te overschrijden, het zij omdat het onmenselijk is deze jaren door te brengen met een ver uitzicht, hetzij dat geen prijs gepast zou zijn om een dergelijke grens te overschrijden: alleen de barmhartigheid van God kan van jullie dit “belofde land” maken voor Zijn volk.

Het thema dat vandaag onder onze aandacht gebracht wordt, mag niet op een sectorale manier behandeld worden, maar vraagt om een totale redelijkheid, en vraagt dus dat wij de realiteit voor ogen houden, volgens de totaliteit van zijn factoren. Het zou een belediging zijn voor jullie en mijn intelligentie als ik jullie “doorsnee” adviezen lever over het beheer van de verhoudingen binnen jullie gemeenschap, of generieke beschouwingen over de zo gezegde “groepslogica”, en ik zou jullie en de kerk kwaad doen als ik jullie een menselijk prototype voorschrijf - als einddoel - als het alleen maar een zeker psychologisch systeem volgt of andere ongeschikte maatstaven voor de Heilsgeschiedenis van iedereen van ons.

Boven alles, alvorens verder te gaan, blijf ik erbij dat welke vorming betreffende het “menselijke”, om toereikend te zijn, noodzakelijk rekening met de betreffende personen en de eigenlijke vorming moet houden.

1. Beginvereiste: het gewonde hart

Wat de geadresseerden betreft, zijn jullie mensen in de eerste plaats, en jullie zijn geroepen om het te zijn in een steeds authentiekere en vollere wijze, in gehoorzaamheid dus aan wat ons het meest intiem kenmerkt: het “hart”. Met “hart” bedoel ik uiteraard niet een dal van impulsiviteit bekleed met een zekere religieuze sentimentalisme, maar het “hart” in de Bijbelse zin: deze kern, constitutief van ieder mens, van vanzelfsprekendheden en fundamentele vereisten – waaronder de vraag naar Geluk, naar Waarheid, naar Vrijheid, naar Liefde, naar Gerechtigheid, naar Goedheid, naar Schoonheid –, deze structurele kern, zei ik, waarmee Degene die ...

[eind p.2]

... ons heeft gemaakt ons heeft ook willen werpen in verhouding met de werkelijkheid, in het leven. Het is dit hart, altijd ongerust en aan het bedelen om gevuld te worden, dat zich beweegt in alles wat we doen, als wij een “plaats” zoeken om uiteindelijk te rusten. Onze overweging, dierbare Seminaristen, kan niet anders dan zich op dit fundamentele niveau te stellen, dat ieder instant van ons leven betreft: indien wij tot deze plaats zijn gekomen, bewust of minder, inderdaad, kan het niet anders zijn dan voor het vermoeden of de vraag om de Horizon van het leven.

1.1 Hart als criterium voor oordeelvorming

Indien wij voortdurend trouw zullen zijn aan ons hart, zullen wij een criterium hebben van objectief oordeel, omdat het eigen is aan de mens als zodanig, en tegelijkertijd geheel en al uniek en persoonlijk, omdat innerlijk aan ieder van ons. Wat dit betreft, wees aandachtig om niet in enige moralistische vergissing te vallen: *vertrekken* vanuit ons “hart”, vanuit onze “Ik” betekent niet een egoïstisch vooruitzicht op zich te nemen, dat dus zichzelf en het eigen armzalige nut als aankomstpunt zou hebben. *Vertrekken* vanuit ons hart betekent liever de enige methode aannemen in overeenstemming met de menselijke rede in zijn volheid, de enige dat aan onze natuur beantwoordt, die uit haar aard doorlopende spanning naar een “beter” is.

Vanuit het “hart” tegenover alles komen te staan is fundamenteel voor het leven en toch de laatste tijd verwaarloosd of vergeten. Wij moeten continu rekening houden met het feit dat we gevormd zijn binnen de culturele verwarring dat reeds de westerse beschaving ernstig heeft verwonden en dat Kard. Joseph Ratzinger, tijdens de Homilie van de Heilige Mis *pro eligendo Romani Pontificis*, heeft geïdentificeerd als de “dictatuur van het relativisme”: wij zijn tegenwoordig vervuld met de relativistische vormeloosheid, voorzien van het zoveel sterk als leeg positivisme. Wij zijn dus geroepen tot een werk van continu zuivering en terugkrijgen van onze identiteit, tot een continu training in het gebruik van de rede, dat wil zeggen in de onmiddellijke verhouding met de werkelijkheid en in de herkenning van de waarheid en van het goede. Dit werk vormt vandaag een ware en eigen ascese, ...

[eind p.3]

... waaraan jullie trouw dienen te zijn, vooral uit liefde voor jullie. Het zou makkelijk zijn, tegenover het “definitief-zijn” van het celibaat, bij voorbeeld, om toe te geven aan de bekoring verkeerd te hebben gedaan en de weg te moeten onderbreken om misschien meer geschikte “andere ervaringen” te proeven. De definitieve beslissing immers baseert zich niet op een afleiding uit zichzelf, waardoor jullie onverbiddelijk jullie laten “weggliden” langs de vormingsjaren, richting het doel van de Wijding. Integendeel! De zekerheid tegenover het “definitief-zijn” is op de gebeurtenissen gegrond die jullie leven werkelijk hebben gekenmerkt en op het bewezen oordeel van hun overkomst met jullie hart.

1.2 De wond

Nu ik de overweging over jullie voorzet, als onmiddellijke “geadresseerden” van de vorming, denk ik dat, samen met onze fundamentele antropologische structuur, men rekening moet houden met de werkelijke Gebeurtenis dat ons geheel bestaan op zijn kop heeft gezet, men moet dus rekening houden met de wond dat onze ziel definitief heeft gegroefd; ik spreek van die wond dat pas begrepen kan worden door wie het ervaren heeft, die wond dat niet geheel zal worden anders dan in de Hemel – zoals Grandmaison schrijft –, en dat, eens gekregen, men niet anders kan dan verder bedelen; zo eigenlijk bidt Sint Bonaventura van Bagnorea: “Zeer zoete Heer Jezus, Gij doorboort het

diepe en het intieme van mijn ziel met de zeer aangename en liefdadige wond van Uw Liefde”. Het is dus niet mogelijk enkele vormingswerk te bevatten tenzij indien men niet vanuit het bewustzijn van de Ontmoeting met het christelijk Gebeuren vertrekt. Zoals Benedictus XVI schrijft in de eerste Encycliek van zijn Pontificaat: “Aan het begin van het christen-zijn is er geen ethische beslissing of grote idee, maar wel de ontmoeting met een gebeurtenis, met een Persoon, dat het leven een nieuwe horizon geeft en daarmee de doorslaggevende richting” (Deus Caritas Est, 1).

De Ontmoeting van iedereen van ons met Jezus van Nazareth, Heer en Christus, heeft sacramenteel in het doopsel plaatsgevonden, en, daarmee intiem verbonden, verwoordt zich het door het bestaan van iedereen van ons in deze prachtige gave van de goddelijke Barmhartigheid dat ...

[eind p.4]

... de priesterlijke Roeping is. Voordat ik verder ga, vind ik noodzakelijk iets te verduidelijken met betrekking tot het woord “roeping”.

2. De Roeping: fundament en natuur

Voor alles, om naar het doel van de opleiding te kunnen kijken, wil ik het authentieke fundament en de natuur van de priesterlijke Roeping met jullie bekijken. De *Pastores dabo vobis*, bij het n.42, erkent de wortel ervan in het dialoog tussen Jezus en Petrus (cf. Joh. 21); “zich vormen tot de priesterschap betekent wennen aan een persoonlijk antwoord te geven aan de grondvraag van Christus: ‘Heb je mij lief?’. Het antwoord voor de toekomstige priester moet wel de totale gave van het eigen leven zijn”. Deze weinige regels bieden een bewonderenswaardig synthese van dat wat de priesterlijke Roeping is: het is de wijze, dat wil zeggen de weg, waarop Christus de Heer ons roept tot de verhouding met Hem.

2.1 Roeping: dialoog en geen monoloog

Trouwens, dierbare Seminaristen, neem ik aan dat het noodzakelijk is een semantische verduidelijking aan te brengen: de Roeping, uit haar aard – en waaraan de eigen etymologie doet denken –, sluit noodzakelijk de gelijkstelling uit van wie de roeping ontvangt en wie roept. Te vaak, integendeel, meer dan een bepaalde roeping van God aan te geven, is de term “roeping” oneigenlijk uitgebreid tot welke beslissing ook maar de mens zelfstandig voor het eigen leven op zich heeft genomen: de uitoefening van een beroep, de toewijding aan een bijzondere kunstdiscipline of, zelfs, de inzet voor een sportieve activiteit. De Roeping, integendeel, kan nooit een menselijke keus vormen. Naar mate ze door de nobelste bedoelingen ingegeven is, en ze door een zekere religiositeit bekroond wordt, is en blijft ze feilbaar en geheel ontoereikend tegenover de oneindige nood dat de mens is.

Zeker zal men een bepaalde “roepingaccent” niet kunnen ontkennen wat het huwelijk betreft, omdat het gaat om een natuurlijke instelling dat Onze Heer tot de waarde van sacrament heeft willen verheven (cf. Catechismus van de Katholieke Kerk, n.1601). Dit echter staat in het hart van de mens ingeschreven als natuurlijke genegenheid, en het zal ...

[eind p.5]

... noch kan verdwijnen voor zover de Heer tot zich roept tot deze radicale toewijding dat de maagdelijkheid is voor het Rijk der Hemelen.

De priesterlijke roeping is dus geen individuele keus, maar een goddelijke roeping. Het is de ingang van God in het menselijke bestaan! Het is de hoogste daad van de Barmhartigheid van God in het leven van een mens, samen met zijn sacramentele voltooiing in de gave van de Heilige Wijding. Het is een historisch feit, waarin Christus de Heer de vraag richt tot wie hij kiest: “Heb jij me lief meer dan de anderen?” (Joh. 21,15-18). Wie geroepen is weet dat, om in te stemmen, kan niet anders antwoorden dan met het radicale zelfoffer in het priesterlijke bestaan: “Weid mijn lammeren” (Joh. 21,15; cf. *Pastores dabo vobis*, n.25). Gezien het onontbeerlijk bovennatuurlijk fundament van de roeping is het dus goed dat dit woord aan degene voorbehouden wordt die in klassieke zin altijd als roepingen gerekend zijn geweest. (priesterlijke en tot het gewijde leven).

Deze poging om het woord “roeping” semantisch terug te krijgen moet verder vol zijn van gevolgen op methodologisch niveau, die met de dagelijkse onderscheiding te maken hebben, aangaande de waarheid van de Roeping die jullie gekregen hebben en de daaruit voortvloeiende

“zekerheid”, van jullie en van jullie oversten: indien de roeping een bovennatuurlijke gebeurtenis is, moet het onderscheiden met bovennatuurlijk middelen verricht worden. Natuurlijke methoden, zoals de psychologie, blijken volslagen ontoereikend om de waarheid van de roeping te onderscheiden. De menselijke wetenschappen kunnen zeker van nut zijn om “over het menselijke te werken”, dat de bovennatuurlijke genade van de roeping moet ondersteunen. Deze kunnen echter nooit uitiem criterium over de roepingonderscheiding worden.

Het is verder noodzakelijk te bedenken dat de Heer geeft, aan wie Hij roept, ook de genade van een buitengewone “menselijke bloei”: getroffen door de genade van de bovennatuurlijke roeping tot het priesterschap, en meer in het algemeen tot de maagdelijkheid voor het Rijk der Hemelen, bloeit de mensheid meer dan het ooit gedacht kon worden. Indien deze de weg van de roeping verlaat, verwelkt ze plotseling, evenals het deel van erfenis van de “verkwistende zoon” zodra hij uit het vaderhuis weggaat.

Indien de persoonlijke “zekerheid” van de Roeping verder zou afhangen van de aantrekkingskracht van een ideaal of van enige morele kracht, zou het overgeleverd worden aan onze ...

[eind p.6]

... menselijke zwakheid, aan de gangbare gevoelens of aan de gemoedstoestanden, of verderop, aan de moeite en het lijden dat jullie in de priesterlijke roeping onvermijdelijk zullen tegenkomen. Ten grondslag aan de Roeping en aan deze relatieve “zekerheid” ligt integendeel altijd een “feit”: het feit van de Ontmoeting met Christus, gebeurd in deze buitengewone verwikkeling van menselijke verhoudingen dat de Kerk is en dagelijks verifieerbaar als unieke weg naar de vervulling van het hart. Iedereen van ons weet welke verhoudingen bepalend zijn geweest in deze zin: zijn familie, de vriendschap met een priester, de Parochie, de mensen die men binnen een katholieke Beweging gekend heeft, enzovoort. Wanneer, als het God behaagt, jullie Priesters gewijd zullen worden, dan zal die zelfde Priesterwijding het “feit” zijn ten grondslag van jullie zekerheid. Na de Wijding echter zal men niet kunnen twijfelen aan de waarheid van de Roeping zonder dat men het gevaar loopt tegen de Heilige Geest te zondigen, aangezien diezelfde Geest in het Sacrament heeft gewerkt.

2.2. De school van het Heilig Hart

Samengevat: jullie moeten door twee fundamentele criteria begeleid zijn, in alle relaties die jullie zullen ingaan en alle taken die aan jullie toevertrouwd zullen worden. Wij hebben het eerste criterium aan het begin van onze bedenkingen leren kennen: jullie hart. Het levend en levengevend Heilig Hart van Christus is het tweede criterium, dat aan het eerste nauw verbonden is, want het is het enige antwoord daaraan. Ook als jij aanvaardt het of niet, na de ontmoeting met Hem blijft er niets anders die het vergelijkingspunt van onze leven kan zijn. Alles zal in verband met Hem gebracht worden: in verband met de ervaring van Zijn Barmhartigheid, van Zijn omarming die de enige is die onze ziel kan geruststellen. Laten wij dringend bedelen om met zijn Volkomen Menselijkheid één te mogen worden. Moge ons hart één met zijn hart worden, het hart van de enige Goede Herder, dat “roept Zijn schapen ieder bij zijn naam”, en “geeft voor hen zijn leven” (Joh 10,1-11). Wij zullen ons afvragen: hoe is het mogelijk om op een concrete, existentiële manier, dagelijks op de school van het Heilig Hart van Jezus te zijn? De enige manier die wij hebben om voor zijn aangezicht te staan, is de manier die Hijzelf gekozen heeft: dat geheel van relaties die de kerk is, Zijn eigen Mystiek Lichaam. Daarin bevinden zich al de banden van vriendschap die door Hem, Vleesgeworden Woord, ...

[eind p.7]

... opgewekt zijn en die Hem, Christus, als enige betekenis hebben. Dat geheel van relaties heeft ons bereikt, via de mensen die Hij voor ons gekozen heeft en die aan ons geschonken had en zal nog schenken; de dierbare vrienden die jullie tot dusver begeleid hebben, en die nooit ermee zullen ophouden.

De plaats van de relatie met Hem is dus de Kerk, de nieuwe Eva, geboren uit de geopende zijde van de Gekruisigde Christus, terwijl Hij in zijn doodsslaap ingestoken was (Vgl. BENEDICTUS XVI, *Sacramentum Caritatis* 14). De onuitputbare bron van het Hart van Christus is de Heilige Eucharistie, die het sacrament van zijn reële aanwezigheid is. Trouwens denk ik dat de

Eucharistische aanbidding een dagelijkse en langdurige praktijk zou moeten worden, om op de beginnende en permanente vorming een stempel te mogen drukken. De wezenlijke grondslag van de Roeping om Christus te beminnen wordt zichtbaar in een aspect die centraal is in het leven van seminaristen en priesters: de liefde aan de goddelijke Aanwezigheid van de Verrezen Christus in de Eucharistie. Beste seminaristen: grote idealen, vage waarden, een algemeen gevoel van solidariteit zijn geen voldoende redenen om jullie leven te geven. Men kan alleen voor één persoon leven en sterven! Één persoon die jullie hebben leren kennen, die jullie beminnen en die jullie bemint. Dit is de relatie met Christus. Hoe zou het voor ons mogelijk zijn te waken, aan Zijn wil te gehoorzamen en te beminnen, met een liefde die niet onze eigendom is en waarvan wij nodig hebben om wedergeboren te worden? Hoe zou het mogelijk zijn, als wij niet aan Zijn voeten staan om ons door Hem te laten omarmen, aankijken, zuiveren en weer opnieuw optillen? Kardinaal Siri schreef in een brief aan zijn seminaristen gericht: “Op de dag van morgen, wanneer jullie de wijzingen en de tegenstrijdigheden van het leven zullen tegemoet komen, het zal voor jullie zwaar zijn als jullie niet de gewoonte hebben om jullie zielen voor te God te laten luchten, d.i. voor het Tabernakel. Toch is het vandaag, dat jullie moeten beginnen om aan dit heilzaam en prompt remedie jullie te wennen. En of jullie zullen door de liturgie de gelovigen willen helpen, zal ze aan jullie een innerlijk plezier en een intieme vervulling vragen, die pas daarna zullen jullie uiterlijk tonen” (KARD. GIUSEPPE SIRI, *A te seminarista*). Deze houding, die het volk dat aan jullie toevertrouwd is zal opbouwen, leren jullie vandaag aan de voeten van het Tabernakel.

[eind p.8]

3. Het doel van de vorming: de Priester

Laten wij nu het doel van de vorming bekijken. Zoals in het kennisproces, wordt de kennismethode door het gekende object *ex natura sui* ingegeven, is het ook noodzakelijk, voor degene die geroepen is tot een vormingswerk, dat hij het doel ervan voor ogen heeft, om daaruit de wijze van zijn uitvoering af te kunnen leiden.

Het doel is het Priesterschap, voor degenen die God roept tot deze bovennatuurlijke en onuitsprekbare intieme eenwording met Hem. Wij moeten dus de realiteit van het Priesterschap nader onderzoeken. Natuurlijk is het iets dat met ons van dichtbij te maken heeft. Toch nemen wij ten eerste aan, beste medebroeders en vrienden, dat er geen eigendom van ons is. Johannes Paulus II heeft voor de 50ste verjaardag van zijn priesterwijding een autobiografie geschreven. De woorden van de titel ervan zijn degenen die beter afgestemd zijn om ons in deze realiteit van het Priesterschap in te leiden: *Gave en geheim*.

3.1 Gave en geheim

Het Priesterschap is een Gave, die God heeft aan onze kwetsbare bestaan besloten te schenken. Nog meer, het is de grootste gave die wij in dit leven zouden kunnen ontvangen, en waarvan jullie de kiem in jullie roeping al gekregen hebben. Sint Joseph Cottolengo zei dat het Priesterschap zo'n grote gave is dat “de eeuwigheid zal te kort zijn om de goedheid van God ervoor te danken”. De auteur van de Navolging van Christus (Vgl. *De imitatione Christi*, Liber IV, Cap. V, 1) herinnert ons met onuitwisbare woorden dat zelfs wat aan de engelen niet toegestaan is wordt aan ons gegeven: de bevoegdheid om het Lichaam van Christus te vieren en te consacreren, en de zonden te mogen vergeven! Wij zijn tot deze Gave geroepen, en jullie, door het meedoen aan deze Goddelijke roeping, mogen deze gave alleen bedelend wachten. Jullie zullen misschien de onmeetbare rijkdom ervan in degenen die deze gave al gekregen hebben van veraf aanvoelen. Het Priesterschap is een Gave die de identiteit van wie het sacrament van de wijding gekregen heeft op een ontologische wijze verandert. Wij blijven altijd Priesters, zelfs na de dood: met de wijding is de clericus immers “*sacerdos in aeternum*” (Ps 109,4) geworden, “gelijk aan Hem die het eeuwig Priesterschap gekregen heeft” (Vgl. de encycliek van PIUS XI, *Ad Catholici* ...

[eind p.9]

... *Sacerdotii*, 20 December 1935). Zo'n Gave zal in jullie nu reeds een onophoudelijke en totale dankbaarheid jegens de Heer Jezus Christus verwekken, bedelend om trouw aan Hem te mogen blijven en tot de volmaaktheid van zijn Heiligheid te mogen geleid worden.

Verder is het Priesterschap ook een geheim. Wij weten het wel dat in het christelijk woordenboek “geheim” niet iets obscuurs of onbegrijpelijks betekent, maar iets of Iemand die volledig zichtbaar, aanraakbaar en hoorbaar is, en die op hetzelfde ogenblik een Goddelijke realiteit present stelt. Het geheim bij uitstek is de Heilige Eucharistie, waarin onder de gedaanten van brood en wijn het Lichaam van de voor ons geofferd Christus present gesteld wordt. Het Priesterlijk geheim, dat aan het Sacrament van het Altaar wezenlijk verbonden is, verschijnt in levenden lijve in het leven van een persoon, dat niets verschillends van de andere mensen heeft. Toch is in het leven van een Priester – in ons – dezelfde Persoon van Christus aanwezig, de verlosser van de mens. In ons wordt de paradoxale christelijke pretentie geconcentreerd: dat de eeuwige en oneindige God in de geschiedenis aan tijd en ruimte heeft zich onderworpen – *Verbum caro factum est* (Joh 1,14) in Jezus Christus – hoofd van het mystiek lichaam dat de kerk is. En dat de mens aan wie deze gebeurtenis, deze persoon tegemoet komt, kan zich redden door Hem vrijwillig te aanvaarden, zolang als hij leeft. Hoe buitengewoon dit mysterie is, wordt op een doeltreffend wijze uitgedrukt door de formule: “*Sacerdos alter Christus*”, de Priester is een andere Christus.

Aan zo’n grote Gave, waarvan jullie de kiem al in jullie roepingen gekregen hebben, kunnen wij alleen met een houding van dankbaarheid en bedelarij beantwoorden. Het Priesterschap – zoals ik zei – is geen eigendom van ons, en het hangt dus niet van ons of van onze verdiensten af; wij kunnen het niet begrijpen noch vatten, in de zin van de betekenis ervan te kunnen doordringen. Toch spreekt hij ons van een wijze van toebehoren. Nog meer: het Sacrament van het Priesterschap verandert wezenlijk wie het ontvangt, drukt in hem een onuitwisbare stempel, met de betekenis dat hij eigendom van God geworden is. De Priester hoort niet meer aan zichzelf toe, hij is eigendom van God, “genomen uit de mensen en aangesteld voor de mensen, om hen te vertegenwoordigen bij God” (Heb 5,1). ...

[eind p.10]

... Het is hier in het Seminarie dat jullie beginnen om bewust te zijn van deze priesterschappelijke identiteit; in deze jaren die, in het licht van wat ik gezegd heb, wil ik liever *voor-priesterlijke* jaren noemen.

3.2 *Priesterlijke identiteit*

Ja, voor-priesterlijk! Evagrius Ponticus zegt: “Als jij wil weten wie jij bent, kijkt nooit naar wat jij geweest ben, maar naar het plan van God die je geschapen heeft”. Als wat hij beweert waar is, aanvaardt jullie dus van nu af aan jullie echte identiteit, d.i. de Priesterlijke identiteit. Ze is geen bovenstructuur die jullie voor een “publiek” moeten oprichten, noch een rol waaraan jullie jullie personaliteit moeten opofferen – een rol die later jullie zullen laten liggen of zelfs belachelijk maken, om authentiekere relaties met de mensen te kunnen hebben. De priesterlijke identiteit is de enige authentieke vervulling van onze menselijkheid in de weg van de heiligheid. Wees nu al Priesters, verwachtend dat de Heer het werk dat Hij in jullie begonnen heeft, voltooiën zal. Jullie zijn immers seminaristen niet om aan deze gemeenschap (van het seminarie) steeds beter jullie aan te passen. Het zou gek zijn deze jaren te beleven in de spanning om volledig jullie aan een gemeenschap aan te passen die “*transeunt*” - voorbijgaand - van aard is. Vergeet niet dat wie Christus volgt “staatloos” wordt, d.i. iemand die “nergens het hoofd neerleggen” kan (Lc 9,58). De enige woning die aan ons gegeven is, is het hart van Christus, Zijn wil.

In het licht van wat wij gezegd hebben, laten wij overwegen welke is de menselijkheid die door het Priesterlijk dienstwerk gevraagd wordt.

Eenzijds is de vorming één, en het is dus onmogelijk om de vier klassieke dimensies ervan die in *Pastores Dabo Vobis* uitgedrukt zijn – menselijk, spiritueel, intellectueel en pastoraal – afzonderlijk te kunnen beschouwen; anderzijds is de menselijke vorming a.h.w. het “fundament van de hele priesterlijke vorming” (*Pastores Dabo Vobis*, 43).

Nu wil ik de volgende bedenkingen verder ontvouwen aan de hand van wat de Heilige Vader in de Chrismamis van 2008 in verband ...

[eind p.11]

... met de priesterlijke identiteit ons welwillend toevertrouwd heeft. Benedictus XVI zei: “Waarom hebben wij ‘ja’ gezegd? Wat betekent ‘priester van God’ te zijn? De tweede canon van onze Missaal, die waarschijnlijk al in de tweede eeuw te Rome opgesteld was, beschrijft de essentie van het oudtestamentische priesterschap met de woorden: *astare coram Te et Tibi ministrare*” (BENEDICTUS XVI, *Heilige Chrismamis*, 20 Maart 2008).

4. Volledig mensen: de “Evangelische raden”

Benedictus XVI gaat verder: “Men moet het lezen in het boek Deuteronomium in de context van het voorafgaand voorschrift, volgens welke de priesters hadden geen deel van het eeuwig land – zij leefden uit God en voor God. Ze moesten niet gewone werken doen om zich te onderhouden. Hun werk was «voor de Heer te staan», naar Hem te kijken, voor Hem er te zijn. [...] Zoals de anderen de aarde bewerken, zo moet de Priester ook de wereld voor God bewerken, door het geopend voor Hem te behouden, terwijl zijn gelaat voortdurend naar Hem gericht blijft”.

Het bezwaar komt onmiddellijk op: is het mogelijk onze gelaat voortdurend naar Hem te richten, en toch het te combineren met onze dagelijkse relaties? Het antwoord, beste vrienden is: jawel. Nog meer, het is de enige adequate manier om die relaties te beleven. Voor een mens te staan, zonder leugens, betekent voor zijn ultieme bestemming te staan. Dat wordt bij uitstek zichtbaar als wij staan bij mensen die hun aardse pelgrimstocht bijna klaar zijn of die onder een zware en terminale ziekte lijden. Enkelen onder jullie hebben het zeker meegemaakt. Het eerst wat wij constateren is onze onmacht tegenover hun lijden, wetend dat wij niets zijn in vergelijking met hun noden en hun bestemming. Maar ook als we - menselijk gezien - alleen maar hun tocht kunnen delen, als we kijken naar de Enige die het kan verlichten, wordt er ons - Priesters - veel meer gegeven: wij kunnen hun het onuitsprekbare mysterie hun presentstellen en schenken, waar naar toe Zij onderweg zijn.

[eind p.12]

Onze “voor Christus staan” realiseert zich, voor de relaties met de wereld en met de anderen, in het charisma van de Maagdelijkheid voor het Rijk der Hemelen. Maagdelijkheid betekent totale zelfgave aan God, onderverdeeld in de drie kostbare parels die de Traditie de “Evangelische raden” noemt. Deze raden zijn ons niet “juridisch” gevraagd, omdat wij niet tot een religieuze leven geroepen zijn; toch vragen ze de aandacht van onze geweten op, omdat ze de navolging van de arme, kuise en gehoorzame Christus realiseren.

4.1 Armoede als volledige toewijding

Laten wij nu de eerste “evangelische raad” bekijken: de armoede. Seminaristen te zijn en, wanneer God zal het willen – en de vormers zullen het toelaten – Priesters te zijn, betekent niet werkeloos te zijn, terwijl anderen voor ons werken. Het wordt ons een werk wel gegeven: “voor de Heer te staan” en de wereld geopend voor Hem te behouden. Wij zijn geroepen om erin ons in te zetten met heel ons hart, met heel onze ziel en met al onze krachten (Vgl. Dt 6,5). Ik ben zeker dat velen van jullie de buitengewone voorzienigheid van de Heer hebben kunnen ervaren, vooral vanaf het moment dat jullie jullie roepingen hebben aanvaard. Deze grote voorzienigheid schenkt ons alles, en laat ons nooit alleen. Van nu af aan vraagt ons de rekening van de administratie waarvan Hij ons geschonken heeft. Dierbare vrienden, begin maar meteen om te leren om arm te zijn. Natuurlijk spreek ik van de armoede in de christelijke zin van het woord.

Toch, vanwege de grote verwarring over dit soort woorden, het is wel een verklaring nodig. Ten eerste, ‘armoede’ betekent geen *pauperisme* noch *sordigheid* ten opzichte van zichzelf of *slonzigheid* in de kleding. Integendeel, zulke houdingen zouden zelfminachting tonen, en het niet begrijpen van de waarde van de eigen persoon, zowel op zich als in het licht van de allerhoogste Goddelijke roeping.

Als wij over de armoede spreken, bedoelen wij de manier waarop wij, brandend van liefde voor Christus, zijn geroepen om met de aardse goederen ons te rapporteren. Het gaat niet zo maar om het verlaten van onze eigene goederen, om gewoon ...

[eind p.13]

... van hun “beroven” te blijven. Dat zou alleen een titanische en nutteloze inspanning zijn. Het gaat om het ontdekken van een schat die eindeloos groter is, onverwacht en toch van altijd verlangd. De schat die in de akker verborgen is, de “kostbare parel” die Jezus Christus is (cf. Mt13,44-46), wiens onschatbaar prijs de *totaliteit* van iedereen van ons is, hoezeer wij ook klein of groot zijn. Zo’n prijs te betalen en alles voor Christus te verlaten opent voor ons de deuren van de authentieke vrijheid, d.i. het toebehoren aan God, en het erkennen dat wij volledig afhankelijk van Hem zijn. De Heilige Vader heeft het kort geleden herhaald, tijdens zijn bezoek aan zijn seminarie in Rome, in de gelegenheid van het feest van de “Heilige Maagd Maria van het Vertrouwen”: “Als deze Schepper bemint ons, en onze afhankelijkheid van Hem betekent in de ruimte van zijn liefde te zijn, dan is onze afhankelijkheid vrijheid”. (BENEDICTUS XVI, *Bezoek aan het Grootseminarie van Rome ter gelegenheid van Maria van het Vertrouwen*, 20 Februari 2009). Op deze manier, zodra wij nieuwe goederen in bezit nemen, wij “beleggen” ze meteen, wij gebruiken ze voor het Rijk van God. Het is een voortdurende roeping, die vraagt ons altijd een vernieuwde aanvaarding ervan, die laat het Rijk van God opnieuw beginnen iedere keer dat wij *alles* voor hem geven.

Het bewijs dat deze roeping van God komt en dat is door Hem opgewekt en gesteund, dierbare vrienden, is het feit dat ze brengt met haar mee het ontwapende getuigenis van de liefde van Christus, dat de vreugde is. Het Rijk van God te bouwen valt voor jullie in deze jaren samen vooral met jullie Priesterlijke vorming. Jullie moeten dus alles in deze vorming investeren, vooral in de relatie met jullie geestelijke vader. Dit sluit niet uit de mogelijkheid om jullie goederen ook te investeren daar waar jullie de unieke geur van Christus erkennen, altijd herinnerend dat jullie daden moeten evenredig zijn aan de verantwoordelijkheid dat jullie nu in staat zijn om te dragen. Leer van nu af om te onderscheiden wat nuttig is van wat overbodig is – de Wil van God van wat alleen een individuele kuur is. Vooral moeten jullie leren dat “alles is van u; maar u bent van Christus, en Christus is van God” (1 Kor 3,22-23). Leert om rekenschap af te leggen van jullie uitgaven, zelfs alleen door het noteren op een opschrijfboekje. Herinnert het: de goederen van de kerk zullen jullie toevertrouwen worden; deze zijn – aldus Ambrosius – “het geld van de armen is”.

[eind p.14]

Nog twee andere soorten goederen zijn wij geroepen om altijd opnieuw te geven, om e vrijheid van het toebehoren aan Christus te krijgen: tijd en talenten. Jullie moeten alvast beginnen om jullie tijd met wijsheid te administreren, volgens de enige manier die echt nuttig en vruchtbaar is, namelijk aan de Wil van God te gehoorzamen. Wij zijn ook van onze tijd verantwoordelijk, en wij moeten erover met onze geestelijke vader spreken, in onze geweten onderzoek. Niks moet geïmproviseerd zijn, en jullie dagelijks programma, het gebed, de studie, alles moet op de eerste plaats voor jullie zijn. De bedoeling is niet de onverwachte situaties te voorkomen die onze onderscheidingsvermogen niet in staat om te affronteren is. De bedoeling is de nederige navolging, niet van onze projecten maar van de Wil van een Andere, e Eeuwige die ons belooft in iedere moment van de dag met ons te zijn. Ligt niet in onze krachten om deze trouw te hebben. Wij moeten het aan de Maagd Maria vragen. Als wij vandaag al in deze navolging van Christus onze ware beloning vinden, hoe meer zal het zijn in jullie leven als Priesters.

De talenten die jullie gekregen of ontwikkeld hebben, zullen in jullie tijd van priesterlijke vorming gezuiverd worden. Alle gehechtheden die wij hadden toen wij Christus begonnen te volgen moeten immers gezuiverd worden. Tegenwoordig zijn wij vaak mensen die op zoek zijn naar ‘iets’, een bijzondere kwaliteit of een activiteit, waarmee zij kunnen naar buiten komen en de waardering van de anderen te krijgen. Iedereen van ons kan in zichzelf deze neiging herkennen, maar wij zijn geroepen om te ontdekken dat onze enige verwezenlijking kan het “Jij” van Christus zijn. De enige waardering is het bloed die Hij voor ons vergoten heeft. De enige affectieve gehechtheid die wij ons kunnen toestaan is die aan de Heer Jezus Christus en aan zijn kerk.

Soms is het nodig om – onder de leiding van de bevoegde personen – alles uit de weg te ruimen wat overbodig is en onze harten bezig houdt. Zo zal de Goddelijke Wijnbouwer de onvruchtbare vijgen wegsnijden, die de goede aarde van jullie leven bezetten (Lc 13,6-9). Ons hart werkt op deze manier: als het niet alles aan God geeft, en iets voor zichzelf bewaart, zal wat blijft “zuigen” en ...

[eind p.15]

... van al de rest afleiden. Ik herhaal het: de maat van het leerling-zijn is niet ‘veel’, of ‘te veel’: het is gewoon ‘alles’.

Er is een ander fenomeen dat in het Seminarie gewoonlijk gebeurt. Men erkent jullie talenten, en wordt aan jullie gevraagd om tijd te besteden – soms veel tijd – om de dingen te doen die bij jullie passen, om de anderen te helpen en tijd en geld te sparen. Als het absoluut noodzakelijk is, laat de anderen van jullie gebruik maken. Maar zoekt geen ‘toevlucht’ in de resultaten die jullie zullen krijgen, ook als jullie realistisch moeten blijven met betrekking tot jullie capaciteiten. Leert om te onderscheiden wanneer aan jullie een broederlijke hulp gevraagd wordt van wanneer men van jullie tijd gewoon misbruik maakt, door het onttrekken aan jullie vorming. Let op met de illusie – bewust of minder bewust – dat jullie nog in de artistieke, intellectuele, technische capaciteiten bestaan, waarop jullie vertrouwden voordat jullie in het seminarie kwamen.

Vergeet niet dat jullie geroepen zijn om de zielen van de ketens van de Satan los te maken en hen tot God te brengen. “Wat jullie op aarde binden, zal ook in de hemel gebonden zijn, en wat jullie op aarde ontbinden, zal ook in de hemel ontbonden zijn” (Mt 18,18). Voor zo’n grote taak, menselijk gesproken is niemand van ons geschikt. De vorming is ook voortdurend. Na de wijding zijn wij immers tot een permanente vorming geroepen. Alleen de Heilige Geest kan onze ogen en onze verstand in het dienstwerk begeleiden, maar toch *gratia supponit naturam et eam perficit* (H. THOMAS, *Summa Theologiae*, I, q.2, a.2, ad.1). De genade neemt niet van ons onze natuur weg – onze menselijke neigingen, onze beperkingen en onze waarden. De genade veronderstelt de natuur, en ze brengt haar ook tot volmaaktheid. Jullie moeten van nu af beginnen met dit werk. Jullie moeten Christus in jullie laten werken: Hij moet jullie harten modelleren, en alle ‘onkruid’ wegnemen. Hij doet het door deze bijzondere jaren van bescherming en genade, door de begeleiding van jullie geestelijke vader en de terechtwijzingen – zelfs de kleineren – van jullie vormers, door de correcties van jullie medebroeders en alles wat de Heer zal in jullie opwekken door middel van het gebed en van de tekens waardoor Hij voortdurend zijn gelaat toont. Als jullie dit alles niet doen, het zal voor jullie moeilijk zijn om deze kunst te leren bij het oefenen van het buitengewoon druk ...

[eind p.16]

... Priesterlijk dienstwerk. Ik wil niet zeggen dat jullie moeten perfect zijn om gewijd te worden, maar wel dat jullie dit werk moeten leren, de heiligheid van het leven vragen en jullie best doen om de Heilige Geest in jullie te laten handelen. Aldus de zalige Luigi Boccardo, een priester uit mijn bisdom, Turijn: “Het moet je nooit bevallen wat je zijn, als jij wil worden wat je niet zijn”.

4.2 Kuisheid en vaderschap

Laten wij nu de tweede “evangelische raad” bekijken: de Kuisheid. Ten eerst gaat het om een gave van de Heer, om een “charisma”: “kostbare gave van de goddelijke Genade, aan sommigen door de Vader gegeven om zichzelf aan God te wijden [...] met een onverdeeld hart in de maagdelijkheid en het celibaat” (*Lumen gentium*, 42). Wanneer wij over de Kuisheid spreken, bedoelen wij de wijze waarop wij geroepen zijn met andere mensen om te gaan, vertrekkend uit de verhouding met Jezus Christus.

De kuisheid is een nieuwe beheersing van de verhouding met hoeveel mensen de Heer ons geeft te ontmoeten op onze weg. Het is een beheersing, maar met een “losmaken” van binnen: het losmaken, veroorzaakt en tegelijkertijd vervuld alleen met de liefde van God, die nooit de gestalte krijgt van een vlucht uit de verhouding met de andere, voor de vrees zichzelf helemaal op het spel te zetten. Alleen dit losmaken kan getuigen dat wij aan onze Heer Jezus Christus toebehoren, en ons werkelijk laten binnentreden in authentieke verhouding zonder te bezitten noch door de andere te worden bezeten.

Zoals iedere getuigenis wordt het ook door een dimensie van martelaarschap gekenmerkt, maar men zet het niet om, ook in dit geval, in een steriele “niet gebruiken van de eigen seksualiteit (of beter genialiteit, omdat wij altijd geslachtelijk zijn)” of in een afzien van het huwelijk. Wij zijn vooral geroepen van het “ware Leven” te getuigen: daarom of zet men de Kuisheid voor het Rijk Gods om in het onuitwisbare verlangen om “de liefde van Christus voort te brengen” in de harten van degenen die we ontmoeten, of is het beter voort te brengen in de natuurlijke roeping tot het huwelijk.

Het gaat niet om een afzien van “de andere liefhebben met geheel zichzelf” of beslissen “gedeeltelijk” lief te hebben voor heel het leven, door wat onze natuurlijke impulsen zijn te censureren.

[eind p.17]

Wat dit betreft heeft Johannes Paulus II in de geciteerde Encycliek geschreven: “het charisma van het celibaat, ook wanneer het authentiek en beproefd is, laat de neigingen van de affectiviteit en de driften van het instinct onaangetast” (cf. *Pastores dabo vobis*, n. 44).

De maagdelijkheid is meer de voorwaarde waarmee de liefde vol kan zijn, omdat volledig door Christus opgewekt. Wij zijn geroepen de andere te beminnen omdat hij bestaat, omdat wij zijn redding ter harte nemen, door onszelf helemaal met hem te verwedden, door onszelf, indien de ander het toestaat, helemaal “op het spel” tegenover hem te zetten, meer dan wat een onkuise verhouding mogelijk zou maken, zodat de Waarheid dat Christus is Zich vertoont.

Dit, dierbare vrienden, is niet mogelijk indien men niet vertrekt vanuit de blik van een ander op ons, vanuit de passie dat een ander voor onze Redding heeft gehad, vanuit het bovennatuurlijke “gratis zijn” van het Kruis van Onze Heer, waarvan iedere aandacht op onze lot het teken is: niemand brengt voort indien hij zich niet laat, op zijn beurt, voortbrengen! Het charisma van de Kuisheid, wordt dagelijks en vasthoudend gebedeld. De Heer zal niet talmen om dit te verlenen aan wie niet terugdeinst voor het nederig erkennen van de eigen broosheid, vestigt een bijzonder wantrouwen op de eigen krachten en vraagt Zijn genade. Dit charisma is des te meer noodzakelijk voor de priester, wiens persoon geordineerd (geordend) is om Christus zelf aanwezig te stellen, om *alter Christus* te zijn, plaats van verhouding met Hem in de Kerk, om de mens in ieder moment van zijn leven bij te staan: “Zo van de wieg tot het graf, of liever tot aan de hemel, staat de priester naast de gelovigen, leidsman, steun, bedienaar van genezing, uitdelers van genade en zegeningen” (Pius XI, *Ad Catholici Sacerdotii*, 20 december 1935).

De Kuisheid, in het priesterlijke bestaan, is nauw verbonden met dat wat de kerkelijke discipline, binnen de Latijnse Kerk, *celibaat* noemt. Aan het licht van de hedendaagse situatie, herinner ik aan het feit dat de kerkelijke discipline niet amper een geheel van positieve normen bevat, door de mensen gemaakt volgens functionele criteria of van geschiktheid. Deze is vooral “leerling-zijn”, steun aan de vrijheid en bewaking voor wie de roeping van de Heer volgt. Het gewijde celibaat, de maagdelijkheid voor het Rijk des Hemels, is de wezenlijke traditie van de *Apostolica vivendi forma*, dat, op ...

[eind p.18]

... navolging van Christus zelf, God stelt op de eerste en enige plaats, ook in de genegenheden. De norm stelt zich alleen als vanzelfsprekend consequentie. Bovendien is het gewijde celibaat op dezelfde Sacrament van de Wijding gevestigd, op grond waarvan de priester de gestalte krijgt van de persoon van Christus Hoofd en Bruidegom van de Kerk.

Ik geloof dat dit argument een van de meer doorslaggevend is met betrekking tot het onderscheiden van de roeping evenals de dagelijkse weg van iedereen van ons. Daarom zal ik nog enkele woorden daarover besteden. Voor alles, het charisma van de Kuisheid te ontvangen betekent niet, nooit en in geen geval, het censureren of afzien van de eigen seksuele identiteit. Dit zou een zeer ernstig misverstand vormen, letaal voor zichzelf en schadelijk voor de Kerk. Als mannen hebben wij allen de natuurlijke behoefte het leven met een vrouw te delen, in een huwelijkse verhouding. Als wij het Grootseminarie binnentreden, of als wij priesters worden, verwijderen wij deze natuurlijke behoefte niet, maar bespeuren wij de bovennatuurlijke voltooiing in de bijzondere roeping van Christus. De Roeping is immers de enige en authentieke vervulling van onze menselijkheid, ook affectief gezegd; anders bestaat het gewoon niet. Met de Priesterlijke Wijding, zullen jullie een heilige bruid gegeven worden, altijd trouw, en al jullie aandacht is ervoor nodig: de Kerk van God, in de gemeenschap van de getrouwen dat jullie toevertrouwd zal worden.

Het volk zelf zal jullie voortdurend jullie identiteit laten herinneren, door zich tot jullie te richten met de zoete bijnaam van “vader”. Jullie zullen niet alleen aan een onbegrijpelijk levensproject geofferd *single* zijn, maar vaders! Vaders van zoveel aan jullie toevertrouwd zullen worden en van zoveel jullie zullen ontmoeten, vaders gedreven door het dringende verlangen Christus voort te brengen in het hart van de mensen. Begint nu, dierbare seminaristen, met vaderlijke

ogen te bekijken: aandachtige ogen voor het goede van wie tegenover jullie zal staan, helemaal uitgestrekt naar de zonen tot de punt jullie zelfs te vergeten, ogen die het onvergelykelijke schouwspel kunnen herkennen van de vrijheid van een zoon dat zich richting jullie beweegt, bewust of niet, op zoek naar Christus. Om dit te doen moeten jullie, sterker nog moeten wij, vragen zonder ophouden om te kijken, alles en allen, niet volgens onze maatstaven, wij moeten de gave bedelen om te kijken met de ogen van Christus, met de ogen van ...

[eind p.19]

... Degene die ons met een absolute aandacht heeft bekeken, die Zichzelf heeft gegeven voor iedereen van ons.

De vader is degene die de last van de zoon op zich neemt, zonder zijn plaats te nemen met een paternalistische houding, maar door hem te vergezellen en hem te beschermen, door hem voortdurend het doel, de waarheid aan te geven, bereid om zich helemaal op te offeren voor hem. Daarom vereist het een affectieve rijpheid, in het bewustzijn van de eigen noden en beperkingen.

Mogen jullie weten dat het priesterlijke bestaan, misschien meer dan welke andere dan ook, bevat, van de kant van het Volk van God, een aanzienlijke beloning. Wij moeten het kunnen ontvangen en ook ervan genieten, omdat, wanneer het gevolg is van het uitoefenen van de bediening in gehoorzaamheid aan de Wil van God, het een echte vertroosting vormt. Maar het is altijd noodzakelijk te vragen om maagd te zijn, ook tegenover deze grote vergoedingen: gaat niet ervan uit, steunt jullie evenwicht en jullie beweegredenen niet daarop, en vooral zoekt ze niet, zowel om nooit toe te laten dat de waarheid van jullie handelingen indirect afgeperst zou kunnen worden, als zodat, in het moment waarin het zou verdwijnen of de onvermijdelijke moeite van het Priesterschap zich zouden voordoen, het door een ernstige desoriëntatie bedreigd zou worden.

Als het waar is dat de mens authentiek is wanneer hij niet op zichzelf gekalibreerd is, omdat hij nooit zelfgenoegzaam is, maar altijd uitgestrekt naar de andere toe, moet de Priester zijn geheel uitgestrekt naar Christus de Heer. Zijn affectiviteit is niet geroepen om sporadische en ontoereikende vergoedingen, maar om te zijn “voltooid” vooral in het Eucharistisch Mysterie, dat de Priester iedere dag viert en aanbidt. In de Aanbidding van reële Presentie, moet het hart de exclusiviteit van de liefde voelen. Een liefde dat alles in en buiten ons verbrandt! Dierbare vrienden, de ware wortel van het gewijde celibaat is in die liefde.

Ten slotte, een van de lievelingsplaatsen van God, voor de opvoeding en het bewaren van de kuisheid, is de echte vriendschap van wie dezelfde roeping deelt. Ik bedoel een vriendschap waarin men kan vertrouwen en zijn eigen leven daarbij betrekken, wederzijds en in al zijn dimensies, van de dagelijkse tot de fijnste. Dierbare seminaristen, vriendschappen zijn mogelijk – ware triomf van de vrijheid dat zich aan God hecht – waarin wie zich in ...

[eind p.20]

... de moeite bevindt er zeker van is altijd op de andere te kunnen rekenen, ook al zou hij hem moeten roepen, in het hart van de nacht, om in de strijd tegen een bekoring gesteund te zijn. Zo 'n verhouding kan ook plaats van confrontatie worden en, dus, school van oordeelvorming; het is altijd goed iemand te hebben waarmee eerst te debatteren voordat men een beslissing neemt – vooral indien het een bijzondere impact heeft voor de toekomst – en waarmee de momenten van diep verdriet evenals van grote vertroosting aan te gaan. Het zijn tamelijk zeldzame verhoudingen, om te bedelen en te koesteren, dat verblijf van God en voortdurende verwijzing naar de heiligheid kunnen worden. Ik verzeker jullie dat één Gloria op die manier gebeden, met zijn twee, meer zal tellen dan uren van afgezonderd gebed.

4.3 Gehoorzaamheid en de gestalte van Christus aannemen

De derde evangelische raad, de Gehoorzaamheid, is de wijze waarop wij het meest ons met de Heer in verband brengen, in het lichaam waarin waarlijk onze verhouding met Hem gebeurt: de Kerk. Ook in dit geval, gaat het niet om een negatieve betekenis van de gehoorzaamheid, als afzien om uit onszelf te beslissen of, erger, om bewust aan een ander iedere beslissing te overdragen; daaruit zou een vermindering van onze menselijkheid ontstaan, en zou onze eigen verhouding met Christus in gevaar gebracht worden, in deze “vrije en bewuste bijval” aan wat wij hebben ontmoet,

dat bovendien het eerste vereiste vormt van het Wetboek van Canoniek Recht voor de priesterwijdelingen (cf. CIC, can.1026).

De eerste gehoorzaamheid, aan ieder mens gevraagd, is die aan de werkelijkheid: aan wat wij ontmoeten en dat wij niets anders kunnen dan erkennen hoe het waar en in overeenstemming ermee is. Onontbeerlijk uitgangspunt is het vermogen om te kijken met eenvoud van hart wanneer het voorvalt, door de waarheid lief te hebben meer dan onszelf. Deze houding vormt de onmisbare premisse voor iedere fundamentele beslissing met betrekking tot het eigen leven en, daarna, voor de gehoorzaamheid christelijk begrepen.

Na de Ontmoeting “die een nieuwe horizon aan het leven geeft en daarmee de doorslaggevende richting”, deze eerste en noodzakelijke gehoorzaamheid kan niet zich geheel wenden tot Jezus Christus, volgens Zijn Wil. Daarom zijn jullie hier. De gehoorzaamheid aan ...

[eind p.21]

... Christus, daarna, documenteert zich in de kerkelijke gehoorzaamheid: voor jullie, in de gehoorzaamheid aan jullie oversten.

Het Seminarie stelt zich, in deze zin, als school om gehoorzaam te zijn zoals Jezus Christus zelf: “Hij is als mens verschenen, en hij heeft zich vernederd door zichzelf gehoorzaam te maken tot aan de dood en de dood op het Kruis” [Fil. 2,7-8]. Alleen zo wordt ons behoren tot Hem getuigenis, vooral tegenover onszelf die ons verbazen en verwonderen elke keer, als wij onze vrijheid feitelijk zien bewegen in een bewust toevertrouwen aan God in de beslissingen dat ons leven onmisbaar karakteriseren.

Hoe meer betreft de gehoorzaamheid ieder aspect van ons dag, des te meer worden wij bevestigd en groeien wij in de liefde voor de Heer. Wat dit betreft vragen jullie vormers van jullie de trouw in een wijs doortimmerd wekelijkse weg, zodat het zoete ritme van het “ja” tot Christus tijdens de week gescandeerd kan worden. Zoals jullie zelf kunnen zien, er wordt van jullie gevraagd om jullie in te spannen op meer fronten in tijd goedbepaalde tijden, soms bijna onvoldoende voor het daaraan verbonden massa werk. Het is een noodzakelijke training. Vooral leren jullie dat de Wil van een Ander jullie voorafgaat, en jullie weten dat het in overeenstemming is met jullie meer dan jullie individuele projecten het zijn. Ten tweede, leren jullie om jullie te richten naar wat van jullie gevraagd wordt, niet op een bepaalde sector maar door jullie te bedenken met meer verhoudingen en verantwoordelijkheid tegelijk, als jullie weten ook oordelen te vormen van prioriteit tegenover te veel verzoeken: op deze manier bereiden jullie jullie voor om de priesterlijke *Tria munera* uit te oefenen (*munus docendi, sanctificandi et regendi*) en antwoorden jullie op de vereisten dat hetzelfde Volk van God zal stellen. De *Pastores dabo vobis* luidt namelijk bij het n.28: “De priesterlijke gehoorzaamheid heeft een bijzonder kenmerk van “pastoraliteit”. Het wordt beleefd namelijk in een klimaat van voortdurende beschikbaarheid om zich te laten vastklampen, bijna “eten”, door de noden en vereisten van de kudde. Deze laatste moeten een juiste rationaliteit hebben en soms worden ze geselecteerd en aan controle onderworpen”.

[eind p.22]

Besluit

Dierbare vrienden, zoals wij uitgebreid hebben gedocumenteerd, is de weg van de menselijke vorming wijd, veeleisend en vraagt het de cordiale medewerking van onze vrijheid en van de beste persoonlijke en kerkelijke krachten.

Dit is echter de eerste plicht van iedereen: geheel onze mensheid op het spel te zetten, ten dienste van een grote Gave en Mysterie: de katholieke Priesterschap.

Dank u.